

บทที่ 3

หลักกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวูฐป็น ตามพระราชบัญญัติอาวูฐป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูฐป็น พ.ศ.2490

พระราชบัญญัติอาวูฐป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูฐป็น พ.ศ.2490 นั้นเป็นพระราชบัญญัติที่มีโทษในทางอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดลักษณะของการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิด และกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับความผิดนั้น เป็นกฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดเป็นความผิด แม้ว่าตามแนวคิดและทฤษฎีของกฎหมายอาญา กฎหมายควรจะมีการบัญญัติขึ้นจากเจตจำนงของประชาชนก็ตาม แต่ในประเทศไทย ประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้ในปัจจุบัน มิได้มีการบัญญัติขึ้นตามแนวคิดดังกล่าว หากแต่เป็นการเร่งรัดและรีบให้มีการออกกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้กฎหมายมีความเหมาะสมตามกาลสมัยที่พัฒนามาจาก กฎหมายลักษณะอาญา รศ.127 เพื่อให้กฎหมายมีความทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ

ความหมายของ Mala in se และ Mala prohibits

1. ความผิดในตัวเอง (Mala in se) (ชาญชัย ภิรมจักร์, ออนไลน์, 2550) หมายถึง การกระทำที่เป็นความผิดในตัวของมันเอง ไม่ว่าจะกระทำลงในสถานที่ใด ยุคสมัยใด เวลาใด และโดยผู้กระทำผู้ใดก็ตาม ในเบื้องต้นเมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นสังคมและค่อย ๆ พัฒนากฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันในหลายรูปแบบตั้งแต่ศาสนา ศีลธรรม จารีตประเพณี จนกระทั่งปรากฏอยู่ในรูปแบบของกฎหมาย ดังนั้น กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้จึงมีส่วน ที่เกี่ยวข้องหรือเหมือนกันอยู่ ฟังสังเกตได้ว่า ความผิดประเภทที่เป็น Mala in se มักจะเป็นการกระทำที่เป็นข้อห้ามในทางศาสนา หรือทางศีลธรรมหรือเป็นสิ่งที่ไม่พึงปฏิบัติในทางจารีตประเพณีอยู่ด้วย เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ หรือหมิ่นประมาท เป็นต้น

2. ความผิดเพราะกฎหมายห้าม (Mala prohibita) หมายถึง การกระทำที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด ซึ่งอาจจะแตกต่างกันออกไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ กล่าวคือ การกระทำหนึ่งอาจเป็นความผิดในประเทศหนึ่งหรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นความผิดในอีกประเทศหรือในระยะเวลาอื่น Mala prohibita มักจะเป็นความผิดที่ไม่ผิดต่อกฎเกณฑ์อื่นของสังคม แต่รัฐกำหนดเอาว่าเป็นความผิดอาญาเพื่อประโยชน์ของรัฐเอง เช่น รัฐออกกฎหมายกำหนดราคาสูงสุดที่บุคคลจะขายทรัพย์สินของเขาได้เป็นต้น และเอาโทษทางอาญาแก่ผู้ที่ยาของเกินราคาสูงสุดที่รัฐกำหนดไว้ นั้น ซึ่งการขายของนี้ความจริงไม่ผิดศีลธรรม หรือมีข้อห้ามทางศาสนา หรือจารีตประเพณี นอกจากนั้นยังมีความผิดในลักษณะนี้อีกมากมาย เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 เป็นต้น

จากการศึกษาของผู้ศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 แล้ว ผู้ศึกษาพบว่า สาระสำคัญของพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 นั้นมีสาระสำคัญกล่าวคือ

หลักกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธในประเทศไทย

เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมที่รัฐไม่สามารถคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ประชาชนได้ ทำให้รัฐจำเป็นต้องให้ประชาชนที่มีสิทธิในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง อันถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่กฎหมายรับรอง แต่การที่จะอนุญาตให้มีหรือใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนได้อย่างเสรี ถ้าไม่มีหลักเกณฑ์การควบคุมที่เหมาะสมหรือผู้ขออนุญาตไม่รู้จักวิธีใช้ที่ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดโทษกับตนเองและสังคมยิ่งขึ้น

1. ความหมายของสิ่งเทียมอาวุธปืน

“สิ่งเทียมอาวุธปืน” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน (มาตรา 4 (5) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490)

ดังนั้น จากการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของปืนอัดลมเบาและจากประมวลกฎหมายอาญารวมทั้งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ผู้ศึกษามีความเห็นว่าจะจัดปืนอัดลมเบาเป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 นั้นปืนอัดลมเบาต้องสามารถส่งเครื่องกระสุนออกไปโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไก

อย่งใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธ ซึ่งปืนอัดลมเบานั้นใช้
 กำลังดันของแก๊สหรืออัดลม เป็นตัวส่งกระสุนพลาสติกหรือกระสุนผลิตภัณฑ์เซรามิกสังเคราะห์
 ออกไปได้ แต่ตามบทบัญญัติใน มาตรา 4(1) นั้นหากจะเป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน
 เครื่อง กระจกปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ได้นั้นนอกจากจะสามารถ
 ใช้ส่งเครื่องกระจกปืนโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่ง
 ต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธ แล้วยังต้องมืองค์ประกอบสำคัญอีก
 อย่างหนึ่งนั่นก็เครื่องกระจกซึ่งใช้กับตัวอาวุธปืนนั้นต้องเป็นเครื่องกระจกตามมาตรา 4 (2) ก็ต้อง
 เป็นเครื่องกระจกที่เป็น กระจก โดดกระจกปราย กระจกแตก ลูกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและ
 จรวด ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรดแก๊ส เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิช หมอกหรือควัน หรือกระจก ลูก
 ระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวด แต่กระจกของปืนอัดลมเบานั้นเป็นกระจกพลาสติกหรือ
 กระจกผลิตภัณฑ์เซรามิกสังเคราะห์ที่ไม่สามารถทำอันตรายแก่ร่างกายมนุษย์ได้ ทำให้กระจกของ
 ปืนอัดลมเบานั้น ไม่จัดเป็นเครื่องกระจกตามมาตรา 4 (2) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระจก
 ปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าปืนอัดลมเบาจะ
 ใช้กำลังดันของแก๊สหรืออัดลม ในการส่งลูกกระจกออกไปก็ไม่ถือว่าปืนอัดลมเป็น “อาวุธปืน”
 ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระจกปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน
 พ.ศ.2490 เพราะลูกกระจกของปืนอัดลมเบาไม่จัดอยู่ในลักษณะของเครื่องกระจกตามมาตรา 4(2)
 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระจกปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.
 2490 เนื่องจากลูกกระจกของปืนอัดลมเบาเป็นกระจกพลาสติกหรือกระจกผลิตภัณฑ์เซรามิก
 สังเคราะห์ที่ไม่สามารถทำอันตรายแก่ร่างกายมนุษย์อย่างสาหัสได้ และหากพิจารณาในส่วนของ
 กฎหมายอาญาว่าปืนอัดลมเบา จัดเป็นอาวุธตามมาตรา 1 (5) หรือไม่ ในส่วนของกฎหมายอาญา
 มาตรา 1(5) บัญญัติว่า “อาวุธ” ไว้คือสิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้
 ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ เมื่อผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแล้วปรากฏว่าปืนอัดลม
 เบาตามสภาพของลักษณะภายนอกที่มีสภาพไม่ต่างจากอาวุธปืน แต่ปืนอัดลมไม่สามารถทำ
 อันตรายสาหัสให้แก่ร่างกายของมนุษย์ได้ตามมาตรา 1(5) ประมวลกฎหมายอาญาได้เนื่องจาก ปืน
 อัดลมเบาใช้กระจกของปืนอัดลมเบานั้นเป็นกระจกพลาสติกหรือกระจกผลิตภัณฑ์เซรามิก
 สังเคราะห์ซึ่งมีความเร็วต้นและแรงปะทะที่ต่ำมากเพียง 280 ฟุตต่อวินาที จึงไม่สามารถทำให้เกิด
 อันตรายสาหัสแก่ร่างกายมนุษย์ได้ แต่หากนำปืนอัดลมเบาไปใช้ในการกระทำความผิดตาม
 กฎหมาย จะถือว่าปืนอัดลมเบานั้นเป็นอาวุธ เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 1(5) ประมวลกฎหมาย

อาญาที่มีการกล่าวถึงสิ่งที่ไม่เป็นอาวุธโดยสภาพแต่ได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ ก็ถือว่าเป็นอาวุธตามมาตรานี้เช่นกัน

เมื่อวิเคราะห์ตามสภาพแล้วปืนอัดลมเบาไม่จัดว่าเป็น “อาวุธ” ตามประมวลกฎหมายอาญาและ “อาวุธปืน” ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 แล้วปืนอัดลมจะจัดอยู่ในประเภทใด ในส่วนนี้กฎหมายก็ได้มีการกำหนดคำว่า “สิ่งเทียมอาวุธปืน” ไว้คือ สิ่งซึ่งมีรูปและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน ซึ่งตรงกับลักษณะของปืนอัดลมเบา ในส่วนนี้กฎหมายไม่ได้มองถึงองค์ประกอบภายในหรือผลที่เกิดจากการใช้อาวุธปืนแต่เป็นการมองในส่วนของลักษณะภายนอก ลักษณะของสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นอาวุธปืนเพียงแต่เห็นภายนอก ปืนอัดลมเบาซึ่งมีลักษณะภายนอกเหมือนอาวุธปืนทุกประการ จึงถือได้ว่าเป็นปืนอัดลมเบาเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนตามมาตรา 4 (5) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490

2. การสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืน

“นำเข้า” หมายความว่า นำเข้ามาจากภายนอกราชอาณาจักรไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ (มาตรา 4 (8) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490)

การสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น จะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ (มาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490) ในการนี้ หากมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนท้องที่แล้วบุคคลดังกล่าวมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490)

จากบทบัญญัติดังกล่าวนี้ การที่จะสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น จำต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องที่ก่อนจึงจะดำเนินการกระทำการดังกล่าวได้ มิฉะนั้นจะเกิดโทษทางอาญาแก่บุคคลผู้ฝ่าฝืน

3. คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตสั่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืน

เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตสั่ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น ได้มีหลักเกณฑ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องพิจารณาไว้โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการขออนุญาตสั่ง นำเข้า หรือค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดังนี้

3.1 เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ

3.2 ไม่เป็นบุคคลซึ่งไม่สามารถใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ

3.3 ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือวิกลจริต

3.4 ประกอบสัมมาอาชีพ มีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่ขออนุญาต และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรไม่น้อยกว่า 6 เดือน

3.5 ไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

3.6 ไม่เคยต้องโทษจำคุกในฐานความผิดที่กฎหมายกำหนด ดังต่อไปนี้

3.6.1 ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา 97 มาตรา 111 มาตรา 120 มาตรา 177 มาตรา 183 มาตรา 249 มาตรา 250 มาตรา 293 ถึง มาตรา 303 มาตรา 245 ถึง 257 และพ้นโทษยังไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกขู่ขู่โทษ

3.6.2 ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2477 มาตรา 11 มาตรา 22 มาตรา 29 ถึง มาตรา 33 หรือพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490 มาตรา 7 มาตรา 24 มาตรา 33 หรือมาตรา 38

3.6.3 ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป ในระหว่างห้าปีนับย้อนขึ้นไปจากวันยื่นคำขอ สำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน 6.1 และ 6.2 เว้นแต่ความผิดที่ใดกระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

3.7 ไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาลให้ปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป หรือจำคุกแม้แต่ครั้งเดียวฐานความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2477 และพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490 และพ้นโทษครั้งสุดท้ายไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันยื่นคำขอใบอนุญาต

4. เอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาต

4.1 บัตรประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนา

4.2 ทะเบียนบ้านพร้อมสำเนา

4.3 สำเนาทะเบียนบ้านของสถานที่ตั้งร้านค้า

4.4 หนังสืออนุญาตให้ใช้สถานที่ตั้งทำการค้าออกให้โดยเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้มี

อำนาจ

4.5 ใบทะเบียนการค้า ทะเบียนพาณิชย์ หรือหนังสือบริคณห์สนธิ

4.6 บัญชีสำหรับลงรายการขอดาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน (แบบ ป.8) ของรอบที่ผ่านมา

5. ขั้นตอนการขออนุญาตตั้ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืน

ในการขออนุญาตการตั้ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น ผู้ขออนุญาตต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ต้องห้ามตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มีความประพฤติเป็นที่ไว้วางใจให้ทำการค้า จำหน่าย ประกอบซ่อมแซมเปลี่ยนแปลงลักษณะสิ่งเทียมอาวุธปืน ให้เจ้าพนักงานพิมพ์ลายนิ้วมือตรวจสอบว่าเคยมีประวัติอย่างใดมาก่อนหรือไม่ ประกอบกับต้องเป็นผู้มีหลักทรัพย์เป็นหลักประกันพอที่จะตั้งร้านค้า เพื่อทำการค้า จำหน่าย ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนแปลงลักษณะสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยให้สอบสวนให้แน่ชัดว่าผู้ขออนุญาตมีทรัพย์สินเท่าใด หรือหลักทรัพย์อย่างใด ราคาเท่าใด เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขออนุญาตแต่ผู้เดียวหรือมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น

ทั้งนี้ นอกจากพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 จะได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ขออนุญาตการตั้ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนแล้ว พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดเงื่อนไขการตรวจสอบควบคุม โดยการวางระเบียบ การขอและการออกใบอนุญาต ตลอดจนการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ด้วย กล่าวโดยเฉพาะคือ การที่บุคคลใดประสงค์จะตั้ง นำเข้า หรือค้าสิ่งเทียมอาวุธปืนจะต้องยื่นคำขอใบอนุญาตตามแบบ ป.1 และ ป.2 สำหรับการจะนำเข้า และใบ ป.3 สำหรับการจะค้าต่อนายทะเบียนท้องที่ ตามแบบที่กฎกระทรวง (พ.ศ.2490) ซึ่งได้ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว (กฎกระทรวง, วันที่ 19 กันยายน 2490) โดยในส่วนของสถานที่ทำการค้านั้น เจ้าพนักงานท้องที่ก็จะทำการสำรวจ สถานที่ทำการค้าว่าเป็นที่มั่นคงแข็งแรงเหมาะสมและตั้งอยู่ในย่านการค้าสะดวกแก่การควบคุมตรวจตราของนายทะเบียนท้องที่และเจ้าหน้าที่ และในกรณีที่ผู้ขออนุญาตเป็นบุคคลเดียวหรือบุคคลกับนิติบุคคลที่มีผู้จัดการเป็นบุคคลเดียวกัน หรือนิติบุคคลกับนิติบุคคลที่มีผู้จัดการเป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งเคยได้รับอนุญาตให้ทำการค้า จำหน่ายสิ่งเทียมอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนอยู่ในสถานที่ทำการค้าเดียวกัน จะได้รับใบอนุญาตให้ทำการค้าและจำหน่ายสิ่งเทียมอาวุธปืนในสถานที่ทำการค้าเดียวกัน ได้รับทั้งสิ้นไม่เกินห้าใบอนุญาตเฉพาะสถานที่ทำการค้าที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร และไม่เกินหนึ่งใบอนุญาตสำหรับในจังหวัดอื่น

โดยหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นสืบสวนสอบสวนผู้ขออนุญาตแล้วจะส่งสำนวนทั้งหมด พร้อมด้วยคำขอรับอนุญาตไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อประกอบการพิจารณาทุกคราวที่มีการขออนุญาต (คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 109/2535, ลว 10 กุมภาพันธ์ 2535)

โดยบุคคลใดประสงค์จะสั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธปืนให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบ ป.1 ต่อนายทะเบียนท้องถิ่น โดยนายทะเบียนท้องถิ่นจะอนุญาตให้ออกใบอนุญาตสั่ง นำเข้าตามแบบ ป.2 ส่วนการอนุญาตให้ค้าจะออกตามแบบ ป.5

6. การนำสิ่งเทียมอาวุธไปใช้ในทางมิชอบอาจเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในประเทศไทยได้

6.1 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง โดยทั่วไป

ในกรณีที่ผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืน ไปข่มขู่บุคคลอื่น ให้กลัวหรือจำยอมกระทำการใดทั้งที่ไม่ยอมหรือกระทำการนั้นกรณีเช่นนี้ เป็นความผิดในการข่มขืนใจผู้อื่น โดยทำให้กลัวตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309 ซึ่งบัญญัติว่า

ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใดหรือจำยอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเองหรือของผู้อื่นหรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายจนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้นหรือจำยอมต่อสิ่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดวรรคแรกได้กระทำโดยมีอาวุธปืน หรือ โดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกข่มขืนใจทำ ถอน ทำให้เสียหาย หรือทำลายเอกสารสิทธิอย่างใด ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในหมวดของความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง อันเป็นความผิดต่อเสรีภาพ โดยทั่วไป กล่าวคือ องค์ประกอบความผิดในส่วนของกระทำให้เริ่มต้นที่การทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สิน กฎหมายไม่ใช่คำว่า “ขู่เชิญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ฯลฯ” ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 337 จึงทำให้การกระทำต่างกันไปมาก การทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายไม่ได้หมายความจำกัดแต่เฉพาะว่าผู้กระทำจะก่ออันตรายให้เกิดขึ้นโดยตนเอง อาจเป็นอันตรายที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือผู้อื่นก่อให้เกิดขึ้นโดยผู้กระทำไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเลยก็ได้ ต่างกับการ “ขู่เชิญว่าจะทำอันตราย” ซึ่งหมายความว่าผู้กระทำจะก่อให้เกิดอันตรายขึ้น โดยตนเองหรือให้ผู้อื่นกระทำให้เกิดอันตรายนั้นขึ้น

อันตรายต่อชีวิต คือ ตาย อันตรายต่อร่างกายคงจะหมายความถึงกายหรือจิตใจได้รับความเสียหาย จะถึงอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามมาตรา 295 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือไม่ก็ได้ ส่วนอันตรายต่อเสรีภาพ หมายความถึง การจำกัดกระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ โดยไม่สมัครใจ เช่น ถูกกักขัง ถูกบังคับให้ย้ายที่อยู่ ที่ทำการ บังคับให้ไปหรือไม่ให้ไปไหน ให้เคลื่อนไหวกหรือไม่ให้เคลื่อนไหวกในร่างกาย เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เช่น บังคับให้พูดให้เขียนหรือไม่ให้พูดไม่ให้เขียน อันตรายต่อชื่อเสียง เช่น ถูกหมิ่นประมาท ถูกกระทำให้อับอายขายหน้า ทำให้อนาจหรือเปิดความลับ อันตรายต่อทรัพย์สิน เช่น ทำลายทรัพย์สิน เผาบ้าน รื้อหลังคา พังประตูหน้าต่างไม่ให้อยู่ในบ้าน รวมทั้งทรัพย์สินไม่มีรูปร่าง คือ สิทธิที่มีราคาและถือเอาได้ เช่น สิทธิในหนี้ เป็นต้นว่า จะไปออกจากงาน อันตรายต่อสิ่งเหล่านี้จะเป็นแก่ผู้ถูกข่มขืนใจหรือผู้อื่นก็ได้ ไม่จำเป็นที่ผู้อื่นนั้นจะต้องมีสัมพันธ์อันใดกับผู้ถูกข่มขืนใจ ข้อสำคัญ คือ ผู้กระทำคิดว่าได้รับผลจากการทำให้ผู้ถูกข่มขืนใจกลัวอันตรายที่จะเกิดแก่ผู้อื่นจึงได้กระทำไป การทำให้กลัวตามมาตรานี้ จะทำโดยวิธีใดก็ได้ อาจทำโดยหลอกไม่คิดจะทำให้เกิดอันตรายจริงตามที่ขู่ก็ได้ (จิตติ ดิงสภักดิ์, 2545, หน้า 284) เช่น ใช้ปืนไม่มีลูก หรือปืนของเล่นหลอกกว่าจะทำร้าย เป็นต้น

ข่มขืนใจผู้อื่น คือ ทำให้ผู้อื่นนั้นจำต้องทำ ไม่กระทำหรือยอมให้กระทำ ข่มขืนใจอันเป็นการกระทำอันเดียวกับการทำให้กลัวหรือใช้กำลังประทุษร้ายนั่นเอง แต่หมายความตามไปอีกว่าต้องมีผลเกิดขึ้น คือ ความจำยอมตามที่ถูกข่มขืนใจ การกระทำที่เป็นการข่มขืนจึงเป็นการกระทำที่รวมการทำให้กลัวหรือใช้กำลังประทุษร้ายกับผลที่จำยอมตามที่ถูกกระทำเข้าด้วยกัน ข่มขืนใจผู้อื่นเป็นข้อความที่บัญญัติขึ้นเพื่อแสดงว่าการทำให้กลัวหรือใช้กำลังประทุษร้ายต้องมีผลเกิดขึ้นเป็นการข่มขืนใจผู้ถูกกระทำโดยมีสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลนั้น เป็นการบังคับให้ผู้ถูกข่มขืนใจมิได้มีใจสมัคร กล่าวคือ การทำให้ผู้อื่นกลัวจะเกิดอันตรายหรือจะใช้กำลังประทุษร้ายนั้น เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกว่าจะต้องอนุโลมตามคำบังคับ มิใช่ทำโดยสมัครใจด้วยการวินิจฉัยตัดสินของตนเองโดยเสรี ความผิดฐานนี้เป็นความผิดต่อเสรีภาพในการตัดสินใจ (จิตติ ดิงสภักดิ์, 2545, หน้า 287)

จำยอม คงไม่หมายความเพียงผู้ถูกข่มขืนใจแสดงกิริยาหรือวาจายอมเท่านั้น แต่ต้องมีการยอมรับการกระทำหรือเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นแล้วด้วย เช่นยอมให้ผู้กระทำยืมรถของผู้ถูกข่มขืนใจขับไปชั่วคราว มิใช่เพียงแต่ผู้ถูกข่มขืนใจพูดว่ายอมเท่านั้น หากต้องมีการเอารถไปใช้แล้ว แม้แต่เพียงขณะหนึ่ง ไม่ต้องรอจนให้รถเสร็จตามต้องการจนเลิกใช้ ต่างกับการข่มขืนใจตามมาตรา 337 ที่เพียงแต่ยอมจะให้ก็จะเป็นความผิด การกระทำ ไม่กระทำ หรือจำยอมต่อสิ่งใดตามที่บัญญัติไว้ นี้ มีความหมายกว้างขวางไม่มีจำกัด เช่น ใช้ปืนจี้บังคับให้คนขับรถให้หนึ่งเลย ๆ เอา

เมื่อวางไว้ที่พวงมาลัย เป็นต้น มาตรการนี้จึงคลุมถึงความผิดฐานอื่น ๆ ได้อีกหลายฐาน เช่น ถ้าบังคับให้กระทำความผิด ก็เป็นการใช้ตามมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ถ้าบังคับให้ส่งทรัพย์สินก็อาจเป็นกรร โชกหรือชิงทรัพย์ ถ้าบังคับให้จำยอมต่อการกระทำทางเพศก็เป็นความผิดในฐานนั้น ๆ เหล่านี้เป็นต้น จึงต้องแล้วแต่การกระทำที่ถูกบังคับนั้นทำให้เป็นความผิดฐานใดอีกหรือไม่ อาจเป็นความผิดหลายบทหรือหลายกระทงตามมาตรา 90 หรือ 91 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แล้วแต่กรณี ดังนั้น ความผิดสำเร็จตามมาตรา นี้ จะเป็นความผิดได้ก็ต่อเมื่อผู้ถูกข่มขืนใจได้กระทำ ไม่กระทำ หรือจำยอมต่อสิ่งที่ข่มขืนใจ แม้จะเพียงเล็กน้อยบางส่วนไม่เต็มตามที่ถูกข่มขืนใจก็ตาม ก็ย่อมเป็นความผิดสำเร็จแล้ว

6.2 ความผิดฐานกรร โชกทรัพย์

ในกรณีที่ผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปข่มขู่ผู้อื่นโดยประสงค์ต่อทรัพย์ ซึ่งบุคคลนั้นใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนดังกล่าวเพื่อให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืนจริง กรณีเช่นนี้เป็นความผิดกรร โชกทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 337 ซึ่งบัญญัติว่า

ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่น ได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยขู่จะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่ข่มขืน หรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกรร โชก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรานี้มีข้อความทำนองเดียวกันกับมาตรา 303 แห่งกฎหมายลักษณะอาญาเดิม แต่เปลี่ยนวัตถุแห่งการกระทำจากทรัพย์มาเป็นประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน ทำให้มีความหมายกว้างยิ่งขึ้นรวมตลอดถึงความผิดต่อสิทธิที่มีค่าเป็นเงิน ไม่เฉพาะแต่การกระทำต่อทรัพย์สินโดยตรงเท่านั้น (จิตติ ดิงศภัทย์, 2545, หน้า 712) การทำถอนหรือทำลายหนังสือสำคัญตามมาตรา 303 เดิม ก็คงเป็นสิทธิซึ่งเป็นประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินนั่นเอง

องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำเริ่มต้นด้วยการ “ใช้กำลังประทุษร้าย” ซึ่งมาตรา 1 (6) ให้บทนิยามว่า หมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขจัดขึ้นได้ ไม่ว่าจะโดยใช่ยาทำให้มีเมมา สะกดจิต หรือใช้วิธีอื่นใด อันคล้ายคลึงกัน “ประทุษร้าย” หรือทำร้ายมีความหมายอย่างเดียวกัน คือ ทำให้เสียหาย เป็นภัย ตามความหมายในมาตรา 290 แต่มิได้มุ่งถึงผลที่เป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจตาม มาตรา 295 การประทุษร้ายต้องกระทำแก่ “กายหรือจิตใจของบุคคล” มิใช่ทำแก่ทรัพย์สิน ชื่อเสียง เสรีภาพ ซึ่งอยู่

ในความหมายของการขู่เข็ญ การจับ การขังเป็นการกระทำต่อเสรีภาพ โดยสภาพแม้กระทำต่อตัวคน ก็ไม่เป็นการกระทำที่เป็นภัยแก่กายหรือจิตใจในตัวเอง แต่อาจมีการกระทำแก่กายในการจับหรือขัง เช่น ใช้กำลังจับมือ รัคคอ มัดมือไว้ เป็นต้น ซึ่งการกระทำในส่วนนี้ ก็ต้องถือว่าเป็นการกระทำแก่กายด้วย ไม่แต่เพียงกระทำต่อเสรีภาพเท่านั้น การกระทำแก่กายได้แก่ทำให้เจ็บป่วยเปรอะเปื้อน เปียก ร้อน เย็นกว่าปกติจนถึงเป็นภัยต่อกาย เช่น เทอูจจาระรด ถ่ายปัสสาวะรดตัวคน เป็นต้น การกระทำต่อจิตใจ ได้แก่ทำให้ตกใจ ทำให้หมดสติ ไม่แต่เพียงเกิดความรู้สึกกลัว โกรธ หรือเสียใจ น้อยใจ เจ็บใจ แค้นใจ ซึ่งเป็นแต่เพียงอารมณ์

ขู่เข็ญว่าจะทำอันตราย เป็นการแสดงว่าจะทำให้เกิดภัยแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ผู้ถูกขู่เข็ญจะกลัวหรือไม่กลัวก็เป็น การขู่เข็ญอาจขู่ตรง ๆ หรือใช้ถ้อยคำหรือกิริยาให้เข้าใจเช่นนั้น โดยไม่ขู่ตรง ๆ ก็ได้ การขู่ว่าจะทำร้ายอาจทำได้ทั้งที่ผู้ขู่ไม่ตั้งใจจะทำร้ายจริง ถ้าทำโดยเจตนาให้ผู้ถูกขู่เข้าใจว่าจะถูกทำร้ายก็เป็นการขู่ เช่น ใช้ปืน ไม่มีกระสุนขู่ว่าจะยิง ซึ่งผู้ถูกขู่เข้าใจว่ามีกระสุนก็เป็นการขู่ ใช้ปืนไม่มีกระสุนขู่จริง ๆ แต่ผู้ถูกขู่เข้าใจว่าขู่เล่น ๆ ก็สำเร็จเป็นการขู่ ผู้ถูกขู่ไม่กลัวก็สำเร็จเป็นการขู่แต่ไม่สำเร็จเป็นการกระทำความผิด เป็นได้แค่พยายามกระทำความผิดเช่นเดียวกับขู่จริงแต่ผู้ถูกขู่ไม่กลัว

ข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ เป็นการกระทำอันเป็นลักษณะของการประทุษร้ายหรือขู่เข็ญ เป็นการกระทำถัดจากการประทุษร้ายหรือขู่เข็ญ คือเรียกเอาประโยชน์โดยการประทุษร้ายหรือขู่เข็ญข่มขืนใจ ถ้าผู้กระทำร้ายไม่ได้ข่มขืนใจให้ยอมให้หรือยอมจะให้ แต่ผู้ถูกกระทำร้ายกลัวและขอให้ประโยชน์เสียเอง แม้ผู้กระทำร้ายหรือขู่จะรับเอาก็เป็นความคิดขึ้นภายหลังการประทุษร้ายหรือขู่เข็ญไม่เป็นกระทำความผิด การข่มขืนใจนั้นเมื่อมีการประทุษร้ายหรือขู่เข็ญขึ้นแล้วก็มีความหมายแต่เพียงว่าเป็นการบังคับเอาโดยผู้ถูกขู่เข็ญมิได้สมัครใจการยอมให้หรือยอมจะให้โดยถูกบังคับเช่นนั้นไม่ใช่ยินยอมโดยสมัครใจ ถ้าผู้ถูกประทุษร้ายหรือขู่เข็ญไม่กลัว แต่ยอมให้โดยเหตุอย่างอื่น เช่น เพื่อจับกุมผู้กระทำความผิด ก็ไม่มีผลเป็นการข่มขืนใจ อาจเป็นเพียงขึ้นพยายามกระทำความผิด อย่างไรก็ดี ถ้าผู้ถูกบังคับจำเป็นต้องยอมให้เพราะถูกทำร้ายหรือกลัวจะถูกทำร้ายไม่เป็นการให้โดยสมัครใจ แม้จะเตรียมหลักฐานไว้เพื่อจับกุมหรือเอาทรัพย์สินคืนภายหลัง เช่น ทำเครื่องหมายไว้ที่ธนบัตร ก็ยังเป็นความผิดสำเร็จ

ความผิดตามมาตรานี้ สำเร็จเมื่อผู้ถูกข่มขืนใจยอมตามที่ถูกบังคับเช่นนั้น คือ ยอมให้ประโยชน์ในเวลาที่ยังบังคับเอานั้น หรือยอมจะให้ประโยชน์ในภายหน้าก็เป็นผลสำเร็จ ถ้ายอมให้ประโยชน์อย่างอื่นแทนประโยชน์ที่เรียกเอา แต่ผู้กระทำไม่ยอมรับ ไม่ถือเป็นการยอมตามที่เรียกเอา แต่ถ้าผู้ขู่เข็ญยอมจะรับเอาประโยชน์อื่นแทนประโยชน์ที่เรียกเอา ก็ถือได้ว่าเป็นประโยชน์ที่ได้มาโดยการข่มขืนใจ เป็นความผิดสำเร็จเช่นเดียวกัน ดังนั้น การยอมให้หรือยอมจะให้ต้องเป็นผลจาก

การข่มขืนใจ คือยอมเพราะกลัวการทำร้าย เป็นผลจากการประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะทำอันตราย ดังกล่าวมาแล้ว

5.3 ความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่ผู้นำสิ่งเทียมอาวุธปืน ไปข่มขู่ผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นหวาดกลัวเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 392 ซึ่งบัญญัติว่า

ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือความตกใจโดยการขู่เข็ญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“ขู่เข็ญ” คือ แสดงว่าจะทำให้เกิดภัยแก่เขา จะเป็นภัยที่เกิดในทันทีหรือต่อไปภายหน้าก็ได้ อาจทำโดยกิริยา วาจาโดยตรงหรือโดยให้เข้าใจเช่นนั้น ซึ่งต้องทำให้ผู้ถูกขู่ทราบถึงการขู่ว่าจะทำร้ายนั้น ศาลเคยวินิจฉัยว่าเงื่อนจวนจะพ้นและไล่ไปอีก 5-6 สอก ไม่เป็นการขู่ตามมาตรา 392 นี้ แต่ต่อมาจึงมีกรณีที่ศาลวินิจฉัยว่า ศ. ถ้อมีตรงเข้ามาจะแทง ม. ม. ว่าผมไม่สู้และวิ่งหนี แสดงว่า ม. กลัวภัยที่จะเกิดเป็นความผิดตามมาตรา 392 นี้ แต่รวมเป็นส่วนหนึ่งของการพยายามทำร้ายร่างกาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 40/2509) การกระทำตามมาตรา 392 นี้ ต้องเกิดผล คือ กลัวหรือตกใจ แต่ไม่ต้องเกิดผลต่อไปถึงยอมให้ทำอะไรดังมาตรา 309 ถ้าขู่แต่ไม่กลัวไม่ตกใจ ก็ไม่ลงโทษฐานพยายาม เพราะยกเว้นตามมาตรา 105 ผู้เสียหายกลัวหรือไม่ คู่ที่พฤติการณ์ แม้จะบอกว่าไม่กลัว ตามพฤติการณ์ที่จำเลยกับพวกเข้าไปในเคหสถานของผู้เสียหายเวลาที่ยังคืน ใช้อาวุธขู่ผู้เสียหายมิให้เกี่ยวข้องห้ามปรามการกระทำของจำเลยกับพวก โดยปกปิดยอมทำให้เกิดความกลัวหรือความตกใจ และผู้เสียหายก็ไม่กล้าขัดขืนยอมปฏิบัติตามที่ขู่เข็ญแสดงว่า การขู่เช่นนั้นทำให้ผู้เสียหายเกิดความกลัวแล้ว จึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 392 แม้การขู่จะไม่สามารถทำร้ายได้จริง ถ้าเกิดผล คือผู้ถูกขู่กลัวก็เป็นความผิด เช่น ใช้ปืนไม่มีกระสุนขู่จะยิง แต่ผู้ถูกขู่เชื่อว่ามีกระสุน

ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษกรณีที่บุคคลนำเอาสิ่งเทียมอาวุธปืน เช่น ปืนที่ใช้เพื่อการกีฬา ปืนที่เป็นของเล่น หรือปืนที่เป็นของรางวัลไว้ใช้เพื่อเก็บสะสม ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์จะมีโทษตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดหรือไม่ก็เป็นความผิดลหุโทษฐานทำให้บุคคลอื่นเกิดความกลัวหรือตกใจซึ่งมีโทษน้อยมากเมื่อเทียบกับการนำอาวุธปืนจริงไปใช้ในการก่อเหตุทางอาญา

ทั้งนี้กระทรวงมหาดไทยเคยมีหนังสือหารือ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 846/2551)สรุปความว่า นายณัฐพงษ์ กิ่งแก้ว ประธานชมรม BB Gun อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย มีหนังสือถึงอธิบดีกรมการปกครอง ขอให้ถือว่า BB Gun เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.

2490 หรือไม่ และประชาชนที่ครอบครอง BB Gun อยู่ขณะนี้มีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ หากผิดกฎหมายต้องปฏิบัติอย่างไรให้ถูกต้อง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) ได้พิจารณาข้อหารือประกอบกับข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ปัญหาที่ว่า BB Gun เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธ พ.ศ.2490 หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา 4 (1) และ (2) [1] แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2501 ได้กำหนดบทนิยามคำว่า อาวุธปืน ให้หมายความรวมถึงตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใดซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงานและกำหนดนิยามคำว่า “อาวุธปืน” ให้หมายความรวมถึงตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงานและกำหนดบทนิยามคำว่า “เครื่องกระสุนปืน” ให้หมายความรวมถึงตลอดถึงกระสุนโคด กระสุนปราย กระสุนแตก เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า วัตถุที่ BB Gun ใช้ส่งด้วยกำลังดันของแก๊สหรืออัดลม คือ สิ่งที่ทำมาจากพลาสติกหรือเซรามิกสังเคราะห์ซึ่งมิใช่เครื่องกระสุนปืน นอกจากนั้น ยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า โดยสภาพโครงสร้างของ BB Gun ที่ผลิตจากพลาสติกและเหล็กกรรมดาบางส่วนซึ่งไม่มีความแข็งแรงทนทานเพียงพอที่จะใช้ BB Gun เป็นอาวุธส่งเครื่องกระสุนปืนได้ ดังนั้น BB Gun จึงไม่เป็นอาวุธปืนตามบทนิยามคำว่า “อาวุธปืน” แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

ประเด็นที่สอง ปัญหาที่ว่า หาก BB Gun เป็นอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ประชาชนที่ครอบครอง BB Gun อยู่ในขณะนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ถือเป็นผู้ฝ่าฝืนตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า BB Gun ไม่เป็นอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นนี้

กรมการปกครองมีหนังสือถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติขอหารือว่า ปืนอัดลมเบา และเครื่องกระสุนปืน (BB Gun) จะถือเป็นอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน หรือสิ่งเทียมอาวุธปืน

ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืน หรือไม่ว่าอย่างใด ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติตอบข้อหารือสรุปได้ว่า ปืนอัดลมเบา (BB Gun) ตามตัวอย่างที่กรมการปกครองส่งไปให้ตรวจพิสูจน์ เป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนตามมาตรา 4 (5) แห่ง พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ เนื่องจากมีสภาพคล้ายอาวุธปืน แต่ไม่สามารถส่งเครื่องกระสุนปืนได้ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5793/2544 วินิจฉัยว่า ตามผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่า อาวุธปืนของกลางเป็นสิ่งเทียมอาวุธปืนพกชนิดอัดลมชนิดใช้ยิงกับลูกกระสุนพลาสติกทรงกลมขนาด 6 มิลลิเมตร ซึ่งใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิตและวัตถุไม่ได้ มิใช่อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาวัตถุที่เรียกว่า BB Gun ซึ่งกลไกการทำงานเลียนแบบอาวุธปืน มีขนาด สี สัน รูปร่างและน้ำหนักใกล้เคียงกับอาวุธปืน ยกเว้นกระสุนที่ทำมาจากเม็ดพลาสติกหรือผลิตภัณฑ์เซรามิกสังเคราะห์ ที่มีน้ำหนักเบาตั้งแต่ 0.12 กรัม ไปจนถึง 0.50 กรัม และมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 มิลลิเมตร หรือ 8 มิลลิเมตร มีความเร็วต้นและแรงปะทะที่ 280 ฟุตต่อวินาที จึงมีความเห็นว่า BB Gun เป็นอาวุธปืน พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และให้กรมการปกครองไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ตามปัญหาที่เกิดขึ้นดังที่ได้แสดงข้างต้นนั้นเห็นว่าเมื่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ไม่สามารถควบคุมการซื้อพกพา สิ่งเทียมอาวุธปืนได้ ย่อมเป็นช่องว่างในการเกิดขึ้นของปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ อันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าควรทำการแก้ไขและจำกัดห้ามสิ่งเทียมอาวุธปืนมิให้มีการแพร่หลายอย่างไรซึ่งการควบคุมจากกฎหมายต่อไป

หลักกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธในต่างประเทศ

จากหลักการว่าด้วยการรักษาความสงบเรียบร้อยของรัฐประกอบกับหลักกฎหมายในการมอบหมายให้รัฐทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบสุขของสังคม ในนานาอารยประเทศก็แตกต่างกันไป เช่นเดียวกับประเทศไทย จำต้องมีการควบคุมดูแลโดยรัฐ เพื่อยังให้ความสงบเรียบร้อยภายในรัฐเป็นไปอย่างเป็นระเบียบแบบแผน ซึ่งในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้นำตัวอย่างของหลักกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น และประเทศสหรัฐอเมริกา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประเทศญี่ปุ่น

กฎหมายควบคุมอาวุธปืนในประเทศญี่ปุ่นนั้นมีเข้มงวดมาก โดยการควบคุมจากกฎหมายอาวุธปืนและดาบ หรือ ที่เรียกว่า Firearms and swords control law: F.S.C law กล่าวคือ อาวุธปืน

ภายใต้การควบคุมตามกฎหมายดังกล่าวนี้ มีหลายประเภท อาวุธปืนที่ใช้ในการล่าสัตว์ เช่น ปืนลูกซองและปืนไรเฟิล เป็นต้น หรือ ปืนที่ใช้กันโดยทั่วไป เช่น ปืนพก ปืนกล ปืนขนาดเล็ก เป็นต้น หรืออาวุธปืนอื่น ๆ เช่น ปืนใหญ่ เป็นต้น เนื่องจากลักษณะการใช้ที่แตกต่างกันของอาวุธปืน ประเทศญี่ปุ่นจึงมีกฎเกณฑ์ในการบังคับใช้และบทลงโทษที่แตกต่างกันตามประเภทของปืน โดยเฉพาะกฎหมายของประเทศนี้ได้บังคับกับปืนอัดลมเบาและเครื่องกระสุนปืน (BB Gun) ไว้อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ห้ามมิให้มีการจำหน่ายปืนอัดลมเบาและเครื่องกระสุนปืน (BB Gun) ให้บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีและได้จำกัดความแรงเอาไว้มิให้เกินกว่า 320 ฟุตต่อวินาที ซึ่งอาวุธปืนมีความอยู่ที่ 1,000 ฟุตต่อวินาที ขึ้นไป ดังนั้น หากความแรงของปืนอัดลมเบาและเครื่องกระสุนปืน (BB Gun) เกินกว่า 320 ฟุตต่อวินาที กฎหมายของประเทศญี่ปุ่นก็จะถือว่าเป็นการกระทำอันละเมิดต่อบทบัญญัติของกฎหมายทันที

ในขณะเดียวกัน การมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองเพื่อป้องกันนั้น โดยหลักการแล้วในประเทศญี่ปุ่นต้องห้ามมิให้ครอบครอง เนื่องจากถือว่าอาวุธปืน โดยเฉพาะปืนพกนั้น เป็นอุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย แต่อย่างไรก็ตาม แม้บุคคลผู้ที่ครอบครองอาวุธปืน โดยเฉพาะปืนพกนั้น แม้จะครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายแต่ใช้ในการป้องกันก็จะมีบทนิรโทษกรรมโดยสมัครใจ (Voluntary surrender provisions) กล่าวคือ บุคคลผู้มีอาวุธปืนโดยมิชอบด้วยกฎหมายใช้ในการป้องกัน หากยอมรับว่าตนมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐแล้ว ก็จะได้รับโทษน้อยลง

บุคคลผู้มีสิทธิได้รับอนุญาตให้ครอบครองอาวุธปืนดังกล่าวได้นั้น ต้องปรากฏว่า เป็นบุคคลผู้มีหน้าที่การงาน อาชีพ เจ้าพนักงานตำรวจ เป็นต้น โดยคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยเป็นผู้ให้การอนุญาตและใช้ดุลพินิจในการออกใบอนุญาตให้แก่อาชีพที่เห็นว่าสมควรจะมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง

ดังนั้น จากการศึกษาได้ตรวจสอบกฎหมายในประเทศญี่ปุ่นนั้น พบว่าในประเทศญี่ปุ่นกฎหมายในการควบคุมและบังคับมิให้มีการครอบครองซึ่งอาวุธปืนหรือสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยเฉพาะปืนอัดลมเบาและเครื่องกระสุนปืน ปืนอัดเบา (BB Gun) เป็นไปอย่างเคร่งครัด

2. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในอดีตประเทศสหรัฐอเมริกานั้น การมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองเป็นการเฉพาะตัวนั้นสามารถทำได้โดยง่ายโดยไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติหรือเหตุผลพิเศษใด ๆ แม้ว่าบุคคลนั้นจะยังไม่บรรลุนิติภาวะ (Minor age) เพียงแต่ไม่มีประวัติในก่ออาชญากรรมเท่านั้น ก็สามารถมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองได้

แต่จากการที่สถิติในการก่ออาชญากรรมโดยใช้อาวุธได้เพิ่มสูงขึ้น กฎหมายระดับรัฐ (Federal law) ได้ถูกเสนอขึ้นโดย Brady bill ในปี 1993 ได้มีการกำหนดมาตรการในการซื้ออาวุธชนิดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการซื้ออาวุธระหว่างรัฐด้วยกันเอง หรือรัฐกับประชาชน ต้องรอรระยะเวลาในการพิจารณาที่กำหนดเวลา 5 วัน

ต่อมาในปี 1994 ได้มีกฎหมายป้องกันอาชญากรรม บัญญัติห้ามมิให้สร้าง นำเข้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธปืนร้าย และมีการปรับปรุงเรื่อยมา จนกระทั่ง ปี 1998 ได้มีการบัญญัติหลักกฎหมายอาวุธปืนของสหรัฐอเมริกา (Gun control 1968) ได้ให้ความหมายของอาวุธปืนไว้ว่า อาวุธปืนหมายถึง อาวุธใด ๆ รวมทั้งปืนอัดลม ที่จะหรือถูกออกแบบหรือถูกดัดแปลงไปเพื่อปล่อยหรือยิงวัตถุด้วยการกระเบิดรวมทั้งกรอบหรือภาชนะของอาวุธนั้น ๆ เครื่องดับเสียงหรือเครื่องเก็บเสียงของอาวุธปืน หรือ สิ่งประดิษฐ์เพื่อการทำลายใด ๆ คำดังกล่าวไม่รวมถึง อาวุธปืนโบราณ

จากหลักกฎหมายอาวุธปืนของสหรัฐอเมริกา จะเห็นได้ว่าอเมริกามีการกำหนดแน่ชัดว่า หากจะเป็นอาวุธปืนได้นั้น จะต้องสามารถปล่อยหรือยิงวัตถุด้วยการกระเบิดได้ ไม่ว่าจะเป็นปืนอัดลมหรือปืนของเล่นหากถูกดัดแปลงให้สามารถยิงหรือปล่อยวัตถุด้วยการกระเบิดได้ก็ถือว่าเป็นอาวุธปืน เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของการเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายนี้ เมื่อนำสาระสำคัญของกฎหมายอาวุธปืนของสหรัฐอเมริกา ในเรื่องความหมายของอาวุธปืนมาวิเคราะห์ในเรื่องของปืนอัดลมจะเห็นว่าปืนอัดลมเบาที่ใช้ในยุทธกีฬา ไม่ถือว่าเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากปืนอัดลมเบาใช้แรงลมในการปล่อยหรือยิงวัตถุเท่านั้น ไม่สามารถปล่อยหรือยิงวัตถุได้ด้วยการกระเบิดปืนอัดลมเบาที่ใช้ในยุทธกีฬาจึงไม่ถือเป็นอาวุธปืนตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ซึ่งหากนำกฎหมายในเรื่องของการตีความหรือการให้ความหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนของสหรัฐอเมริกา มาเปรียบเทียบกับของไทยจะเห็นได้ว่า กฎหมายของอเมริกานั้นมีความชัดเจนมากกว่าในเรื่องการกำหนดว่าให้สิ่งใดเป็นอาวุธปืนเนื่องจากกฎหมายของสหรัฐอเมริกาจะคำนึงถึงว่าสิ่งที่จะเป็นอาวุธปืนได้ต้องมีอนุภาพรุนแรง จนสามารถทำอันตรายสาหัสต่อร่างกายมนุษย์ได้จึงจะถือว่าเป็นอาวุธปืน แต่ของไทยเป็นการเหมารวมว่าสิ่งที่สามารถส่งวัตถุที่เป็นเครื่องกระสุนออกไปได้ไม่ว่าจะใช้วิธีใด ๆ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสามารถทำอันตรายต่อร่างกายมนุษย์ได้หรือไม่ถือว่าเป็นอาวุธปืนหมด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 เป็นพระราชบัญญัติที่ใช้มานานแล้วในสถานการณ์ปัจจุบันพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอาจไม่มีความทันสมัยเพียงพอ

สำหรับในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งเทียมอาวุธปืนในประเทศสหรัฐนั้น ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเฉพาะกฎหมายของมลรัฐ โรดไอแลนด์ (Rhode Island) กล่าวคือ กฎหมายของมลรัฐ

Rhode Island ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รวมปืนแฟนท์บอลซึ่งมีไว้ใช้เพื่อการกีฬาไว้ในคำจำกัดความของกฎหมายอาวุธปืน (Weapons law) ดังนี้

...any type of Gun or contrivance arranged to discharge or throw shot, shell, bullets, arrows, darts, pellets, stones, BB shot paintball Gun or other missiles or projectiles within the limits of the city at any time for any reason whatsoever...

(...ไม่ว่ารูปแบบใดของปืนหรือสิ่งประดิษฐ์อันมีวัตถุประสงค์เพื่อการยิงปืน หรือ โยนยิง ปดอกระสุนปืน กระสุนปืน ลูกศร เป้า ลูกปรายปืน หิน ปืนบีบี ปืนแฟนท์บอล หรือ อาวุธนำวิถี หรือ กระสุนปืนภายใต้การจำกัดของเมืองไม่ว่าเวลาหรือเหตุผลใดก็ตาม...)

ทั้งนี้ ตามรายงานของการบาดเจ็บ (โดยเฉพาะที่ดวงตา) ซึ่งเกิดจากการยิงปืนแฟนท์บอล จากเด็กและวัยรุ่นที่บริเวณหลังบ้านและสวนหลังบ้านของตัวเอง ซึ่งมีจำนวนมากจนน่าตกใจ ทางมลรัฐโรดไอแลนด์ (Rhode Island) จึงได้กำหนดวิธีการพกพาปืนแฟนท์บอลไว้โดยเฉพาะเอาไว้เลย ว่า

1. ปืนแฟนท์บอลสามารถใช้ได้ในบริเวณที่ออกแบบมาสำหรับกีฬาแฟนท์บอลเท่านั้น
2. เสื้อผ้าและหน้ากากป้องกันใบหน้าและดวงตาจะต้องสวมใส่อยู่เสมอ
3. ปืนแฟนท์บอลจะต้องไม่อยู่ในบริเวณที่นั่งผู้โดยสารในตัวรถ และจะต้องไม่บรรจุลูกถึงแก๊สหรือถังแอร์จะต้องแยกออกจากปืนแฟนท์บอลโดยสิ้นเชิง
4. ปืนแฟนท์บอลจะต้องบรรจุอยู่ในซองหรือกล่องบรรจุปืนแฟนท์บอลโดยมิดชิดเมื่อเดินถือ

ทั้งนี้ทางมลรัฐโรดไอแลนด์ (Rhode Island) ได้ออกแถลงการณ์ถึงการออกกฎหมายดังกล่าวว่าไม่ได้มีจุดประสงค์จะแบนกีฬาแฟนท์บอล หรือปืนแฟนท์บอล (ซึ่งโดยปกติหาซื้อได้ง่ายมาก สามารถหาซื้อได้ทั้งปืนแฟนท์บอลและลูกแฟนท์บอลได้ใน Wal-mart) เพียงแต่ต้องการป้องกันจากการที่เด็กหรือวัยรุ่นนำปืนแฟนท์บอลไปยังสิ่งต่าง ๆ นอกสถานที่